

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

21 юли 2011 година *

По дело C-503/09

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Обединено кралство) с акт от 16 ноември 2009 г., постъпил в Съда на 4 декември 2009 г., в рамките на производство по дело

Lucy Stewart

срещу

Secretary of State for Work and Pensions,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J.N. Cunha Rodrigues, председател на състав, г-н Ал. Арабаджиев (докладчик), г-н А. Rosas, г-н А. Ó Caoimh и г-жа Р. Lindh, съдии,

* Език на производството: английски.

генерален адвокат: г-н P. Cruz Villalón,
секретар: г-жа C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 ноември 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-жа Stewart, от г-жа P. Stewart, законен представител, подпомагана от г-н R. Drabble, QC,
- за правителството на Обединеното кралство, от г-жа H. Walker, в качеството на представител, подпомагана от г-н T. de la Mare, barrister,
- за Европейската комисия, от г-н V. Kreuschitz и г-жа N. Yerrell, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 март 2011 г.,

постанови настоящото

Решение

- ¹ Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграф 1, букви а) и б), член 10, параграф 1, член 19 и член 28 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност

на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година (ОВ L 28, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 35), изменен с Регламент (ЕО) № 647/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 2005 година (ОВ L 117, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 211, наричан по-нататък „Регламент № 1408/71“).

- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Stewart, гражданка на Обединеното кралство, пребиваваща в Испания, и Secretary of State for Work and Pensions [министъра на труда и пенсиите] относно отказа на последния да ѝ предостави право на получаване на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

- 3 Член 2 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Лица, обхванати от регламента“, посочва в параграф 1:

„Настоящият регламент се прилага за заети лица, самостоятелно заети лица и студенти, към които се прилага или е било прилагано законодателството на една или повече държави членки и които са граждани на държава членка или са лица без гражданство или бежанци, живеещи на територията на някоя от държавите членки, както и към членовете на техните семейства и преживелите ги лица.“

4 Член 4 от този регламент, озаглавен „Уредени въпроси“, гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага за цялото законодателство, което се отнася до следните клонове на [социалната сигурност]:

а) обезщетения за болест и майчинство;

б) обезщетения за инвалидност, включително обезщетенията за поддържане или подобряване на способността за печалба на доходи;

[...]

2. Настоящият регламент се прилага за всички общи и специални схеми [за социална сигурност], независимо дали със или без плащане на вноски [...]

[...]“

5 Член 10 от посочения регламент, озаглавен „Отмяна на клаузите за пребиваване — ефект на задължителното осигуряване върху възстановяването на вноски“, в параграф 1, първа алинея предвижда:

„Ако в настоящия регламент не е предвидено друго, придобитите съгласно законодателството на една или повече държави членки парични обезщетения за инвалидност, старост или за преживяло лице, пенсия за трудова злополука или професионална болест и помощи при смърт не подлежат на никакво намаление, изменение, спиране, отнемане или конфискация, поради факта, че получателят

пребивава на територията на държава членка, различна от тази, в която се намира институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията.“

- 6 Съгласно член 10а от Регламент № 1408/71, озаглавен „Специални обезщетения, [независещи от] вноски“, разпоредбите на член 10 и дял III от този регламент не се прилагат към специалните парични обезщетения, независещи от вноски, по член 4, параграф 2а от посочения регламент. Лицата, за които се прилага Регламент № 1408/71, получават тези обезщетения изключително на територията на държавата членка, в която те пребивават, и съобразно законодателството на тази държава, при условие че тези обезщетения са посочени в приложение IIа от този регламент.
- 7 Разглежданото в главното производство краткосрочно обезщетение при неспособност на млади хора с увреждания не е посочено в споменатото приложение IIа.
- 8 Член 19 от Регламент № 1408/71, който се съдържа в раздел 2, озаглавен „Заети или самостоятелно заети лица и членове на техните семейства“, на глава 1, озаглавена „Болест и майчинство“, от дял III, предвижда:

„1. Заето или самостоятелно заето лице, което пребивава на територията на държава членка, различна от компетентната държава, и което отговаря на предвидените от законодателството на компетентната държава условия за придобиване на право на обезщетения, като при необходимост се вземат предвид разпоредбите на член 18, получава в държавата, в която пребивава:

[...]

- б) предоставяните от компетентната институция парични обезщетения в съответствие с прилаганото от нея законодателство.

[...]

2. Разпоредбите на параграф 1 се прилагат по аналогия за членове на семейството, които пребивават на територията на държава членка, различна от компетентната държава, доколкото същите нямат право на такива обезщетения съгласно законодателството на държавата, на чиято територия пребивават.

[...]“

- 9 В раздел 5, озаглавен „Пенсионери и членове на техните семейства“, на глава 1, дял III от Регламент № 1408/71 се съдържа член 28, озаглавен „Платими пенсии съгласно законодателството на една или повече държави в случаи, когато не е налице право на обезщетения в страната на пребиваване“, който гласи:

„Пенсионер, който има право на пенсия съгласно законодателството на една държава членка или на пенсии съгласно законодателството на две или повече държави членки и който няма право на обезщетения съгласно законодателството на държавата членка, на чиято територия пребивава, въпреки всичко получава такива обезщетения за себе си и за членовете на своето семейство, доколкото би имал право на това, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18 и приложение VI, съгласно законодателството на държавата членка или поне на една от държавите членки, които са компетентни по отношение на пенсиите, ако той е пребивавал на територията на тази държава. [...]

[...]“

Национална правна уредба

- 10 Съгласно член 20, параграф 1, буква b) от Закона от 1992 г. за вноските и обезщетенията за социална сигурност (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, наричан по-нататък „SSCBA“) обезщетението при неработоспособност е обезщетение, зависещо от вноски.
- 11 Съгласно член 163, параграф 1, буква а) от Закона от 1992 г. за управление на социалната сигурност (Social Security Administration Act 1992) обезщетенията, зависещи от вноски, се изплащат от Националния фонд за социална сигурност. На основание член 1, параграф 1 от SSCBA средствата, необходими на този фонд за извършване на разглежданите плащания, се набират от вноски, дължими по-специално от получаващите доходи лица и от работодателите.
- 12 Член 30А, параграфи 4 и 5 от SSCBA гласи:

„4. За всеки период на неработоспособност лицето може да получава краткосрочно обезщетение при нетрудоспособност за период, не по-дълъг от 364 дни.

5. След изтичането на правото на получаване на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на основание на предходния параграф 4 лицето придобива право на дългосрочно обезщетение при неработоспособност за всеки следващ ден, спадащ към същия период на неработоспособност, до навършване на законоустановената възраст за пенсиониране.“

- 13 Съгласно член 30В, параграф 2 и приложение 4, част I от SSCBA краткосрочното обезщетение при неработоспособност се изплаща по две фиксирани ставки. През първите 196 дни то се изплаща по ставка, по-ниска от ставката за останалата част от периода от 364 дни. Основната ставка на дългосрочното обезщетение при неработоспособност е по-висока от по-голямата ставка на краткосрочното обезщетение при неработоспособност.
- 14 Приложение 12, параграф 1 от SSCBA не допуска лицата, които имат право на законово обезщетение за болест от страна на техния работодател, да получават обезщетение при неработоспособност.
- 15 Правото на обезщетение при неработоспособност зависи главно от това дали са изпълнени определени условия, свързани с плащането на осигурителни вноски от страна на заявителя. Съгласно член 30А, параграф 2А от SSCBA обаче лицата, които не са били в състояние да полагат труд в младежка възраст, имат право на обезщетение при неработоспособност, без да са плащали осигурителни вноски, при условие че заинтересованото лице:

„а) е навършило 16 или повече години към съответната дата;

б) не е навършило 20 или в предвидените случаи 25 години към дата, попадаща в периода на неработоспособност;

в) не е било в състояние да полага труд в продължение на период от 196 последователни дни, непосредствено предхождащи съответната дата или поранна от нея дата в рамките периода на неработоспособност, към която то е навършило 16 или повече години;

d) отговаря към съответната дата на установените условия за пребиваване или присъствие в Обединеното кралство; и

е) не преминава редовно обучение към тази дата.“

- ¹⁶ Член 16, параграф 1 от Наредбата за социална сигурност (Обезщетение при неработоспособност) от 1994 г. (Social Security (Incapacity Benefit) Regulations 1994, наричана по-нататък „SSIBR“) гласи:

„Условията, изисквани за целите на член 30А, параграф 2А, буква d) [от SSCBA] във връзка с пребиваването или присъствието в Обединеното кралство, за всяко лице към съответната дата са следните:

a) обичайно да пребивава в Обединеното кралство;

b) да не подлежи на имиграционен контрол по смисъла на член 115, параграф 9 от Закона от 1999 г. относно имиграцията и убежището (Immigration and Asylum Act 1999) или да попада в приложното поле на параграф 5;

c) да присъства в Обединеното кралство; и

d) да е присъствало в Обединеното кралство за период или периоди с обща продължителност от най-малко 26 седмици в рамките на 52-те седмици, непосредствено предхождащи тази дата.“

- 17 Съгласно параграф 6 от посочения член 16 тези условия трябва да бъдат изпълнени към момента на заявлението.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 18 Г-жа Stewart, гражданка на Обединеното кралство, родена през ноември 1989 г., страда от синдрома на Даун. От август 2000 г. тя се установява да живее с родителите си в Испания. Там със задна дата ѝ е предоставена помощ за издръжка на хора с увреждания („Disability Living Allowance“), считано от въвеждането на тази помощ през април 1992 г. Същата ѝ се изплаща в Испания на основание преходните разпоредби, съдържащи се в член 95б от Регламент № 1408/71.
- 19 Бащата на г-жа Stewart, който последно е работил през 2000/2001 данъчна година в Обединеното кралство, от октомври 2009 г. има право на пенсия за осигурителен стаж, след като вече е получил право на професионална пенсия. Майката на жалбоподателката по главното производство получава пенсия за осигурителен стаж от 25 юли 2005 г., като преди това е получавала обезщетение при неработоспособност.
- 20 Жалбоподателката по главното производство никога не е работила и по всяка вероятност никога няма да може да упражнява професионална дейност.
- 21 Майката на г-жа Stewart подава в качеството си на законен представител на дъщеря си заявление за предоставяне на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, считано от най-ранната дата, от която дъщеря ѝ може да претендира за него — навършването на 16-годишна възраст. На 24 ноември 2005 г. Secretary of State for Work and Pensions отхвърля заявлението с мотива, че г-жа Stewart не отговаря на условието за присъствие

в Обединеното кралство. Същевременно жалбоподателката по главното производство е уведомена, че ще бъде кредитирана с национални осигурителни вноски за времето, през което не е в състояние да полага труд.

- 22 Майката на жалбоподателката по главното производство подава от името на дъщеря си жалба срещу решението на Secretary of State for Work and Pensions. След отхвърлянето на тази жалба тя подава въззивна жалба пред запитващата юрисдикция, като изтъква, че отказът на органите на Обединеното кралство да предоставят на дъщеря ѝ посоченото обезщетение при неработоспособност е несъвместим с правото на Съюза.
- 23 Запитващата юрисдикция уточнява, че поради условията, при които се прилага, разглежданото обезщетение при неработоспособност често се представя като „обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания“.
- 24 Освен това от акта за преюдициално запитване е видно, че жалбоподателката по главното производство отговаря на всички необходими условия за предоставяне на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания освен на предвидените в член 16, параграф 1 от SSIBR условия, свързани с изискването за обичайно пребиваване, за предшествашо присъствие и за присъствие към момента на подаване на заявлението в Обединеното кралство. Запитващата юрисдикция посочва, че макар Secretary of State for Work and Pensions да е отхвърлил заявлението на жалбоподателката по главното производство с мотива, че при подаването му тя не е присъствала в Обединеното кралство, заявлението би могло да се отхвърли и с мотива, че тя не отговаря и на останалите две посочени по-горе условия.
- 25 Запитващата юрисдикция иска да се установи, на първо място, дали краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания представлява обезщетение за болест по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Регламент № 1408/71 или обезщетение за инвалидност по смисъла на този

член 4, параграф 1, буква б). Посочената юрисдикция счита, че разглежданото обезщетение не може да се разглежда като обезщетение за болест, тъй като не замества какъвто и да било доход и не се предоставя по време на прекъсване на приход на средства, след като подобно на по-голямата част от заявителите в нейното положение жалбоподателката по главното производство никога не е работила. Освен това запитващата юрисдикция счита, че неработоспособността, от която жалбоподателката по главното производство е засегната, не е временна.

26 Тази юрисдикция изразява съмнения и по отношение на квалифицирането на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като обезщетение за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71, поради факта че това обезщетение се изплаща за период, не по-дълъг от 364 дни. След този период обаче според запитващата юрисдикция жалбоподателката по главното производство също като много други, които се намират в нейното положение, би трябвало да получава дългосрочно обезщетение при неработоспособност. Следователно въпреки вътрешната си структура краткосрочното и дългосрочното обезщетение при неработоспособност представлявало едно и също обезщетение.

27 На второ място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали трите условия, посочени в точка 24 от настоящото решение, са съвместими с правото на Съюза.

28 При тези условия Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Обезщетение, което има характеристиките на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, представлява ли обезщетение за болест или обезщетение за инвалидност за целите на [Регламент № 1408/71]?

- 2) Ако отговорът на първия въпрос е, че подобно обезщетение трябва да се разглежда като обезщетение за болест:
- а) Лице като майката на жалбоподателката, което окончателно е преустановило всякаква дейност като заето или самостоятелно заето лице поради пенсиониране, все пак „заето лице“ ли е за целите на член 19 [от този регламент] поради предишната си дейност като заето или самостоятелно заето лице, или приложимите правила се съдържат в членове 27—34 [от този регламент] (пенсионери)?
 - б) Лице като бащата на жалбоподателката, което не е извършвало дейност като заето или самостоятелно заето лице от 2001 г., все пак „заето лице“ ли е за целите на член 19 [от същия регламент] поради предишната си дейност като заето или самостоятелно заето лице?
 - в) Следва ли заявителят да се счита за „пенсионер“ за целите на член 28 [от Регламент № 1408/71] поради предоставянето на обезщетение, придобито в съответствие с член 95б [от този регламент], независимо от факта, че въпросният заявител: i) никога не е бил заето лице по смисъла на член 1, буква а) от Регламент № 1408/71; ii) не е навършил законоустановената пенсионна възраст; и iii) попада сред лицата, включени в приложното поле на Регламент № 1408/71, само като член на семейството?
 - г) Когато пенсионер попада в приложното поле на член 28 от Регламент № 1408/71, може ли член на неговото семейство, който винаги е живял заедно с него и в същата държава, да претендира в съответствие с член 28, параграф 1 [от посочения регламент] във връзка с член 29 [от посочения регламент] за парично обезщетение за болест пред определената в съответствие с член 28, параграф 2 компетентна институция, когато това обезщетение е (евентуално) дължимо на члена на семейството (и не е дължимо на пенсионера)?

- д) При условията на евентуалност (в зависимост от отговорите на точки а) — г) по-горе), прилагането на условие, предвидено от националното законодателство в областта на социалната сигурност, с което първоначалното придобиване на право на обезщетение за болест се ограничава само до лицата, които са присъствали в компетентната държава членка за изискван период от време в рамките на определен предшестващ период, съвместимо ли е с разпоредбите на член 19 и/или на член 28 от Регламент № 1408/71?
- 3) Ако отговорът на първия въпрос е, че такова обезщетение трябва да се разглежда като обезщетение за инвалидност, означава ли текстът на член 10 от Регламент № 1408/71, който визира обезщетенията, „придобити[...] съгласно законодателството на една или повече държави членки“, че държавите членки запазват правото си съгласно Регламент № 1408/71 да определят условия за първоначално придобиване на такова обезщетение за инвалидност, които се основават на пребиваването в държавата членка или на доказването на изисквани периоди предшестващо пребиваване в държавата членка, така че заявителят да не може да претендира, на първо място, че има право на такова обезщетение от друга държава членка?“

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 29 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като разглежданото по главното производство представлява обезщетение за болест или обезщетение за инвалидност по смисъла на Регламент № 1408/71.

- 30 Най-напред следва да се посочи, че този въпрос не се отнася до общия режим на обезщетенията за инвалидност по законодателството на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, а е свързан конкретно с обезщетението при неработоспособност на млади хора с увреждания, което, както е видно от точки 10—17 от настоящото решение, е с особен характер и условия за предоставяне.
- 31 Съгласно член 4, параграф 1, букви а) и б) от Регламент № 1408/71 този регламент се прилага за законодателствата, които се отнасят до клонове на социалната сигурност, свързани съответно с обезщетенията за болест и с обезщетенията за инвалидност, включително обезщетенията за поддържане или подобряване на способността за печалба на доходи.
- 32 Съгласно постоянната съдебна практика дадено обезщетение може да се счита за обезщетение за социална сигурност, ако се предоставя на получателите без каквато и да било индивидуална и дискреционна преценка на личните нужди, въз основа на определен от закона фактически състав, и ако е свързано с някои от рисковете, изрично изброени в член 4, параграф 1 от Регламент № 1408/71 (вж. по-специално Решение от 21 февруари 2006 г. по дело Hosse, C-286/03, Recueil, стр. I-1771, точка 37, Решение от 18 декември 2007 г. по дело Habelt и др., C-396/05, C-419/05 и C-450/05, Сборник, стр. I-11895, точка 63, както и Решение от 11 септември 2008 г. по дело Petersen, C-228/07, Сборник, стр. I-6989, точка 19).
- 33 Случаят с обезщетението, разглеждано по главното производство, безспорно е такъв, тъй като предоставянето му зависи от обективни законови критерии, установени в член 30А, параграф 2А от SSCBA, без компетентните органи да разполагат с право на индивидуална преценка на нуждите на заявителя, и тъй като е предназначено за покриване съответно на риска болест или риска инвалидност, предвидени в член 4, параграф 1, букви а) и б) от Регламент № 1408/71.

- 34 Освен това не се спори, че жалбоподателката по главното производство е сред лицата, които попадат в приложното поле на Регламент № 1408/71, определено в член 2, параграф 1 от същия.
- 35 По отношение на точното определяне на естеството на обезщетението, разглеждано по главното производство, от практиката на Съда следва, че изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза предполага понятията, на които се позовава това право, да не се променят в зависимост от особеностите на всяко национално право, а да се основават на обективни критерии, установени в рамките на самото право на Съюза. В съответствие с този принцип на понятията за обезщетения за болест и за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, букви а) и б) от Регламент № 1408/71 трябва да се даде определение за целите на прилагането на този регламент в зависимост не от вида национално законодателство, в което се съдържат вътрешните разпоредби, предвиждащи тези обезщетения, а въз основа на норми на самото право на Съюза, които установяват основните елементи на тези обезщетения (вж. в този смисъл Решение от 10 януари 1980 г. по дело *Jordens-Vosters*, 69/79, *Recueil*, стр. 75, точка 6).
- 36 В това отношение, за да се направи разграничение между отделните категории обезщетения за социална сигурност, следва да се вземе предвид покритият от всяко обезщетение риск (Решение от 18 юли 2006 г. по дело *De Cuyper*, C-406/04, *Recueil*, стр. I-6947, точка 27).
- 37 Както с основание изтъкват правителството на Обединеното кралство и Европейската комисия, обезщетението за болест по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Регламент № 1408/71 покрива риска, свързан с болестно състояние, водещо до временно спиране на дейността на заинтересованото лице.
- 38 За разлика от него обезщетението за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от посочения регламент по принцип е предназначено да покрива риска от определена степен на негодност за полагане на труд, когато е вероятно тази негодност да е постоянна или продължителна (вж. по аналогия Решение от 11 юли 2006 г. по дело *Chacón Navas*, C-13/05, *Recueil*, стр. I-6467, точка 45).

- 39 Съмненията на запитващата юрисдикция относно това дали краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания следва да бъде класифицирано като обезщетение за болест или като обезщетение за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, букви а) и б) от Регламент № 1408/71 произтичат от факта, че това обезщетение е уредено от национална правна уредба, предвиждаща изплащането му на два етапа: първо — под наименованието краткосрочно обезщетение при неработоспособност — за период, не по-дълъг от 364 дни, и второ — под наименованието дългосрочно обезщетение при неработоспособност — за неограничен период от време до момента на навършването от заявителя на законоустановената възраст за пенсиониране.
- 40 В това отношение следва да се посочи, че както констатира запитващата юрисдикция, жалбоподателката по главното производство, подобно на по-голямата част от лицата, които искат да получават краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, не е в състояние да полага труд и никога не е упражнявала професионална дейност. Според тази юрисдикция става въпрос за характеристика, която е обичайна за заявителите, имащи право на това обезщетение.
- 41 Запитващата юрисдикция подчертава също, че след изтичането на периода, за който се изплаща краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, жалбоподателката по главното производство, както и по-голямата част от лицата, имащи право на това обезщетение, поради постоянния характер на увреждането си неминуемо ще получава дългосрочно обезщетение при неработоспособност.
- 42 Всъщност от представената на Съда преписка по делото е видно, че ако се предостави краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, след изтичането на периода на изплащането му то се трансформира в дългосрочно обезщетение при неработоспособност единствено при условие увреждането, от което заявителят е засегнат, да продължава да е налице. Заявителят обаче не може още от самото начало да иска да получава дългосрочно обезщетение при неработоспособност, дори и да се установи, че поради трайния или продължителен характер на увреждането си отговаря на условията за това. В този смисъл за заявителя, засегнат от такова увреждане, краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания представлява само предварителен етап, позволяващ му след изтичането на периода, за който се изплаща същото, да претендира за получаването на дългосрочно обезщетение при неработоспособност.

- 43 Поради това в случаи като този по главното производство, при които заявителят е засегнат от трайно или продължително увреждане, дългосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания представлява по необходимост продължение на краткосрочното.
- 44 Всъщност запитващата юрисдикция подчертава, че въпреки правилата за прилагането им краткосрочното и дългосрочното обезщетение при неработоспособност представляват едно и също обезщетение.
- 45 Следователно в случай като разглеждания по главното производство, когато още при подаването на заявлението е установено, че заявителят е засегнат от трайно или продължително увреждане, краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания — като се има предвид, че дългосрочното обезщетение при неработоспособност представлява продължение на краткосрочното — разкрива характеристиките на обезщетение за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71.
- 46 Този извод се потвърждава както от предмета и целта на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, така и от основата за изчисляването му и от условията за предоставянето му (вж. по аналогия Решение от 5 юли 1983 г. по дело *Valentini*, 171/82, *Recueil*, стр. 2157, точка 13, Решение по дело *De Cuiper*, посочено по-горе, точка 25 и Решение по дело *Petersen*, посочено по-горе, точка 21).
- 47 По отношение, най-напред, на предмета и целта на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания следва да се посочи, че същото е заменило помощта при тежко увреждане. Лицата, получаващи това обезщетение, са на възраст от 16 до 25 години и не са в състояние да полагат труд поради болест или увреждане.

- 48 Съгласно приложение 12, параграф 1 от SSCBA обаче лицата, имащи право на законово обезщетение за болест, не могат да получават обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания. Така лицата, които не са в състояние да полагат труд поради временно влошаване на здравословното им състояние и които същевременно с това отговарят на условията за предоставяне както на законовото обезщетение за болест, така и на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, по принцип получават първото, а не второто обезщетение.
- 49 Освен това от представената на Съда преписка по делото е видно, че със споменатото обезщетение се цели на заявителя да се предоставят финансови средства, позволяващи му да покрие нуждите си. В това отношение запитващата юрисдикция уточнява, че за разлика от обезщетението за болест краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания няма за цел да замести доход по време на прекъсване на приход на средства, след като по-голямата част от лицата, които го получават, също както и жалбоподателката по главното производство, никога не са работили. Следователно според посочената юрисдикция не е налице нито заместване на доход, нито прекъсване на приход на средства.
- 50 По-нататък, що се отнася до условията за предоставяне на посоченото обезщетение, съгласно член 30А, параграф 2А от SSCBA те са свързани основно с възрастта на заявителя, с неработоспособността му, с факта, че не преминава редовно обучение, както и с изисквания в областта на пребиваването и присъствието в Обединеното кралство. В това отношение следва да се посочи, че тези условия не се променят с оглед на това дали става въпрос за краткосрочно или за дългосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания. Всъщност дългосрочното обезщетение при неработоспособност представлява продължение на краткосрочното обезщетение при неработоспособност, без да е необходимо отново да се доказва, че посочените условия са изпълнени, докато неработоспособността на лицето продължава да е налице.
- 51 Накрая, по отношение на основата за изчисляване както на краткосрочното, така и на дългосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания следва да се отбележи, че обезщетението се изплаща седмично и че размерът му не зависи нито от средствата на лицето, което го получава, нито от състоянието на осигурителните му вноски. Този размер се определя по три различни ставки, приложими съответно по време на първата половина

на периода на изплащане на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, на втората половина на същото и на периода на изплащане на дългосрочното обезщетение при неработоспособност.

52 Фактът, че за краткосрочните и дългосрчните обезщетения при неработоспособност на млади хора с увреждания се прилагат две различни ставки, не е достатъчен, за да се заключи, че естеството на обезщетението се променя в зависимост от приложимата ставка, доколкото, както става ясно от предходната точка, в случая съществуват две различни ставки за едно и също краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания. Във всички случаи следва да се подчертае, че както е видно от точка 44 от настоящото решение, въпреки вътрешната си структура краткосрочните и дългосрчните обезщетения при неработоспособност представляват едно и също обезщетение.

53 Поради това трябва да се констатира, че както от предмета и от целта на краткосрочното или дългосрочното обезщетение при неработоспособност, така и от условията за предоставянето им следва, че в случай като този по главното производство — когато още от подаването на заявлението е установено, че заявителят е засегнат от трайно или продължително увреждане, — независимо от факта, че се изплаща на два последователни етапа, споменатото обезщетение се отнася пряко до риска инвалидност, посочен в член 4, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71.

54 С оглед на изложеното по-горе на първия въпрос следва да се отговори, че краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като разглежданото в делото по главното производство представлява обезщетение за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71, ако е установено, че към датата на подаване на заявлението заявителят е засегнат от трайно или продължително увреждане.

По втория въпрос

- 55 Като се има предвид отговорът на първия въпрос, не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По третия въпрос

- 56 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи по същество дали ако краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като разглежданото в делото по главното производство би трябвало да се счита като обезщетение за инвалидност, член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска държава членка да подчини предоставянето му на условия за обичайно пребиваване и за предшестващо присъствие на заявителя на нейна територия.
- 57 От акта за преюдициално запитване е видно, че предоставянето на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания е подчинено по-специално на три кумулативни условия, а именно:

- заявителят да пребивава обичайно в Обединеното кралство,
- да е присъствал в Обединеното кралство за период или периоди с обща продължителност от най-малко 26 седмици в рамките на 52-те седмици, непосредствено предхождащи датата на подаване на заявлението за получаване на разглежданото обезщетение,
- да е присъствал в Обединеното кралство към тази дата.

- 58 Следва да се уточни, че тези условия се отнасят до придобиването на разглежданото обезщетение, а не до запазването му.

По условието за обичайно пребиваване

- 59 Видно от отговора на първия въпрос, при обстоятелства като разглежданите в делото по главното производство краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания трябва да се разглежда за целите на прилагането на Регламент № 1408/71 като обезщетение за инвалидност. Като такова то попада в приложното поле на член 10 от този регламент. Съгласно параграф 1, първа алинея от посочената разпоредба, „ако в настоящия регламент не е предвидено друго, придобитите съгласно законодателството на една или повече държави членки парични обезщетения за инвалидност [...] не подлежат на никакво намаление, изменение, спиране, отнемане или конфискация, поради факта, че получателят пребивава на територията на държава членка, различна от тази, в която се намира институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията“.
- 60 В това отношение правителството на Обединеното кралство твърди, че Регламент № 1408/71 установява система за координиране, съгласно която държавите членки остават компетентни да определят условията за предоставяне на обезщетения за социална сигурност, стига тези условия да не водят до каквато и да било дискриминация между работниците на Съюза. В този смисъл посоченият регламент позволявал да се установи разграничение между, от една страна, придобиването на обезщетение и от друга страна, запазването на вече придобито обезщетение. Текстът на член 10, параграф 1, първа алинея от посочения регламент потвърждавал, че тази разпоредба нямала каквото и да било отношение към условията за придобиване на правото на обезщетение за инвалидност.
- 61 Този довод не може да бъде приет. Всъщност, както Съдът вече е посочил, с разпоредбата на член 10 от Регламент № 1408/71 се цели да се предотвратят

вредите, които биха могли да произтекат за заинтересованите лица от промяната на мястото им на пребиваване от една държава членка в друга. От този принцип следва не само, че заинтересованото лице запазва правото си да получава обезщетенията по тази разпоредба, придобити на основание на законодателството на една или повече държави членка, дори и след като се установи да пребивава в друга държава членка, но и че придобиването на такова право не може да му се откаже единствено поради съображението, че не пребивава на територията на държавата членка, където се намира институцията, отговаряща за изплащането на обезщетенията (вж. в този смисъл Решение от 7 ноември 1973 г. по дело *Smieja*, 51/73, *Recueil*, стр. 1213, точки 20—22, Решение от 10 юни 1982 г. по дело *Camera*, 92/81, *Recueil*, стр. 2213, точка 14, както и Решение от 24 февруари 1987 г. по дело *Giletti* и др., 379/85-381/85 и 93/86, *Recueil*, стр. 955, точка 15).

⁶² Съдът също вече е приел, за разлика от твърдяното от правителството на Обединеното кралство, че споменатият член 10 не допуска да се отказва както възникването, така и запазването на правото на посочените в него обезщетения единствено поради съображението, че заинтересованото лице не пребивава на територията на държавата членка, където се намира институцията, отговаряща за изплащането на обезщетенията (Решение от 20 юни 1991 г. по дело *Newton*, C-356/89, *Recueil*, стр. I-3017, точка 23).

⁶³ Освен това, ако прилагането на принципа на отмяна на клаузите за пребиваване, установен в член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71, зависеше от това дали такива клаузи са наложени в националната правна уредба като условие за придобиване на обезщетенията, изброени в тази разпоредба, или като условие за запазването на същите, това би означавало да се позволи на държавите членки да осуetyават полезното действие на този принцип, като избират да квалифицират клаузите за пребиваване, които налагат като условие за предоставяне на тези обезщетения, по-скоро като условие за запазването на същите, за да изключат дадено обезщетение от приложното поле на посочения принцип.

⁶⁴ Фактът, че краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания е обезщетение, независимо от вноски, тъй като се предоставя независимо от състоянието на осигурителните вноски на заявителите, не поставя под въпрос изложения по-горе анализ.

- 65 Всъщност от член 4, параграф 2 от Регламент № 1408/71 е видно, че по принцип този регламент се прилага както по отношение на схеми за социална сигурност, зависещи от вноски, така и по отношение на схеми за социална сигурност, не зависещи от вноски.
- 66 Освен това член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 като цяло забранява на компетентните институции да намаляват, изменят, спират, отнемат или конфискуват обезщетения за инвалидност, поради факта че получателят пребивава на територията на държава членка, различна от тази, където се намира институцията, отговаряща за изплащането на обезщетенията. Единствените изключения от тази забрана са изрично предвидени в правната уредба на Съюза (вж. в този смисъл Решение по дело *Giletti* и др., посочено по-горе, точка 16).
- 67 Такова изключение е предвидено в член 10а от Регламент № 1408/71. Тази разпоредба предвижда, че лицата, за които се прилага посоченият регламент, могат да получават обезщетенията, независещи от вноски, по член 4, параграф 2 от същия регламент изключително на територията на държавата членка, в която те пребивават, и съобразно законодателството на тази държава, при условие че тези обезщетения са посочени в приложение IIа от същия регламент. Краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания обаче не е посочено в това приложение. Следователно принципът, установен в член 10а от Регламент № 1408/71, съгласно който специалните обезщетения, независещи от вноски, не могат да бъдат прехвърляни в друга държава членка, не е приложим по отношение на обезщетението, разглеждано по главното производство.
- 68 Тъй като няма друга разпоредба от посочения регламент, която да позволява на държавите членки в случаи като този на г-жа *Stewart* да дерогират принципа на отмяна на клаузите за пребиваване, установен в член 10, параграф 1, първа алинея от същия регламент, обезщетенията за инвалидност остават по принцип прехвърляеми в държава членка, различна от тази, където се намира институцията, отговаряща за изплащането им (вж. в този смисъл Решение от 4 ноември 1997 г. по дело *Snares*, C-20/96, *Rescueil*, стр. I-6057, точка 40 и Решение по дело *Petersen*, посочено по-горе, точка 38).

- 69 Следователно краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания не представлява изключение от принципа на отмяна на клаузите за пребиваване, установен в посочения член 10, параграф 1, първа алинея, който, както става ясно от точки 61 и 62 от настоящото решение, не допуска да се отказва както възникването, така и запазването на правото на обезщетения по тази разпоредба единствено поради съображението, че заявителят пребивава в държава членка, различна от компетентната държава членка.
- 70 Следователно член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 не допуска придобиването на право на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания да бъде поставено под условие за обичайно пребиваване на територията на компетентната държава членка.

По условието за предшестващо присъствие

- 71 Жалбоподателката по главното производство и Комисията считат, че член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 не допуска не само условие за обичайно пребиваване на територията на компетентната държава членка, но и условие за предшестващо присъствие на тази територия. Според тях между тези две условия не следва да се прави разлика, тъй като условието за предшестващо присъствие трябва да се разглежда като условие за временно пребиваване, доколкото изисква заявителят да е присъствал в Обединеното кралство в рамките на определен период.
- 72 В това отношение следва да се посочи, че видно по-специално от заглавието му, член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 визира клаузите за пребиваване. За целите на прилагането на този регламент обаче съгласно член 1, буква з) от същия терминът „пребиваване“ означава „обичайното пребиваване“.

73 Действително в някои случаи условие за предшестващо присъствие би могло на практика да е равностойно на клауза за обичайно пребиваване, по-специално когато едно такова условие изисква продължителни периоди на присъствие на територията на съответната държава членка и/или когато такова условие трябва да е налице по време на целия период на плащане на разглежданото обезщетение. В такива случаи член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 не допуска и условие за предшестващо присъствие, доколкото то може да се приравни на клауза за пребиваване по смисъла на тази разпоредба.

74 Видно от точки 17 и 57 от настоящото решение, в случая става въпрос за условие за присъствие в Обединеното кралство за период или периоди с обща продължителност от най-малко 26 седмици в рамките на 52-те седмици, непосредствено предхождащи датата на заявлението за получаване на разглежданото обезщетение, като това условие трябва да е изпълнено само към момента на подаване на това заявление. Тъй като следователно условието за предшестващо присъствие не е непременно „клауза за пребиваване“ по смисъла на член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71, следва да се разгледа дали то е в съответствие с другите релевантни разпоредби от правото на Съюза.

75 В това отношение обаче следва да се напомни, че Регламент № 1408/71 не създава обща схема за социална сигурност, а позволява продължаване на съществуването на отделни национални схеми и има за единствена цел да осигури координирането им (Решение от 5 юли 1988 г. по дело Borowitz, 21/87, Recueil, стр. 3715, точка 23, Решение от 3 април 2008 г. по дело Chuck, C-331/06, Сборник, стр. I-1957, точка 27 и Решение по дело Petersen, посочено по-горе, точка 41). В този смисъл съгласно постоянната съдебна практика държавите членки запазват компетентността си да уреждат системите си за социална сигурност (вж. в този смисъл Решение от 7 февруари 1984 г. по дело Duphar и др., 238/82, Recueil, стр. 523, точка 16, Решение от 17 юни 1997 г. по дело Sodemare и др., C-70/95, Recueil, стр. I-3395, точка 27 и Решение от 1 април 2008 г. по дело Правителство на Френската общност и Валонско правителство, C-212/06, Сборник, стр. I-1683, точка 43).

- 76 Поради това при липсата на хармонизиране на равнище на Съюза законодателството на всяка държава членка следва да определя, от една страна, условията относно правото или задължението за участие в схема за социална сигурност и от друга, условията, при които се предоставя право на обезщетения (Решение от 28 април 1998 г. по дело Kohll, C-158/96, Recueil, стр. I-1931, точка 18 и цитираната съдебна практика).
- 77 При упражняването на тази компетентност обаче държавите членки трябва да спазват правото на Съюза, и в частност разпоредбите на ДФЕС, свързани с признатата на всеки гражданин на Съюза свобода на движение и на пребиваване на територията на държавите членки (вж. по аналогия Решение от 29 април 2004 г. по дело Pusa, C-224/02, Recueil, стр. I-5763, точка 19, както и Решение от 26 октомври 2006 г. по дело Tas-Hagen и Tas, C-192/05, Recueil, стр. I-10451, точка 22).
- 78 В това отношение следва да се напомни, че член 20 ДФЕС предоставя на всяко лице, притежаващо гражданство на държава членка, статута на гражданин на Съюза (вж. по-специално Решение от 11 юли 2002 г. по дело D'Hoор, C-224/98, Recueil, стр. I-6191, точка 27 и Решение от 8 март 2011 г. по дело Ruiz Zambrano, C-34/09, Сборник, стр. I-1177, точка 40). Жалбоподателката по главното производство, която е гражданка на държава членка, се ползва от този статут.
- 79 Следва да се посочи, че макар запитващата юрисдикция формално да е ограничила въпроса си до тълкуването на Регламент № 1408/71, това обстоятелство не е пречка Съдът да предостави на националната юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които могат да бъдат полезни за решаване на делото, с което тя е сезирана, независимо дали тази юрисдикция ги е посочила или не във въпроса си (вж. в този смисъл Решение от 12 декември 1990 г. по дело SARP, C-241/89, Recueil, стр. I-4695, точка 8, Решение от 21 февруари 2006 г. по дело Ritter-Coulais, C-152/03, Recueil, стр. I-1711, точка 29 и Решение от 26 април 2007 г. по дело Alevizos, C-392/05, Сборник, стр. I-3505, точка 64).

- 80 Статутът на гражданин на Съюза е предвиден да бъде основният статут на гражданите на държавите членки, позволяващ на тези от тях, които са в еднакво положение, да получават в приложното поле *ratione materiae* на Договора еднакво правно третиране, независимо от своето гражданство и без да се засягат предвидените в това отношение изключения (вж. в този смисъл Решение от 20 септември 2001 г. по дело Grzelczyk, C-184/99, Recueil, стр. I-6193, точка 31, Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 28 и Решение от 23 април 2009 г. по дело Rüffler, C-544/07, Сборник, стр. I-3389, точка 62).
- 81 В приложното поле *ratione materiae* на правото на Съюза попадат и тези положения, които са свързани с упражняването на основните свободи, гарантирани от договорите, и по-специално с тези от тях, които спадат към предвидената в член 21 ДФЕС свобода на движение и на пребиваване на територията на държавите членки (вж. в този смисъл Решение по дело Grzelczyk, посочено по-горе, точка 33, Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 29, както и Решение по дело Rüffler, посочено по-горе, точка 63 и цитираната съдебна практика).
- 82 В делото по главното производство г-жа Stewart, в качеството си на гражданин на Съюза, безспорно е упражнила правото си на движение и на пребиваване в държава членка, различна от държавата членка по произхода ѝ.
- 83 Доколкото на гражданин на Съюза във всички държави членки следва да бъде признато същото правно третиране като това, предоставено на намиращите се в същото положение граждани на тези държави членки, би било несъвместимо с правото на свободно движение, ако в държавата членка, на която лицето е гражданин, спрямо него се прилага по-неблагоприятно третиране от това, което то би получило, ако не беше използвало предоставените от Договора възможности в областта на движението (Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 30 и Решение по дело Pusa, посочено по-горе, точка 18).
- 84 Тези възможности не могат да проявят пълното си действие, ако гражданин на държава членка може да бъде възпрепятстван да ги използва поради пречки

пред свободата му на движение и пребиваване в друга държава членка, произтичащи от национална правна уредба, която го поставя в по-неблагоприятно положение само поради обстоятелството, че се е възползвал от посочените възможности (вж. в този смисъл Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 31, Решение по дело Pusa, посочено по-горе, точка 19, Решение по дело Tas-Hagen и Tas, посочено по-горе, точка 30, Решение от 4 декември 2008 г. по дело Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, Сборник, стр. I-9029, точка 34 и Решение по дело Rüffler, посочено по-горе, точка 65).

- 85 Правна уредба като разглежданата в главното производство, която подчинява придобиването на право на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания на условието за предшествашо присъствие, може поради самото си естество да възпре заявителите като жалбоподателката по главното производство да упражнят свободата си на движение и на пребиваване, като напуснат държавата членка, чиито граждани са, за да се установят в друга държава членка. Всъщност, ако заявителите, които не са се възползвали от предоставените от Договора възможности в областта на движението и пребиваването, могат лесно да изпълнят горепосоченото условие, то това не е така в случая със заявителите, които са се възползвали от тези възможности. В действителност много е вероятно, поради факта че са се установили в друга държава членка, последните да не отговарят на посоченото условие.
- 86 Подобна национална правна уредба, с която някои граждани на държава членка са поставени в по-неблагоприятно положение единствено поради обстоятелството, че са упражнили правото си на свободно движение и пребиваване в друга държава членка, представлява ограничение на свободите, признати на всеки гражданин на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС (вж. Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 35, Решение по дело Pusa, посочено по-горе, точка 20, Решение по дело De Cuуer, посочено по-горе, точка 39 и Решение по дело Rüffler, посочено по-горе, точка 73).
- 87 Подобно ограничение може да бъде обосновано от гледна точка на правото на Съюза само ако се основава на обективни съображения, несвързани с гражданството на съответните лица, и ако е съразмерно с легитимната цел, следвана от националното право (вж. Решение по дело De Cuуer, посочено по-горе, точка 40, Решение по дело Tas-Hagen и Tas, посочено по-горе, точка 33, Решение по дело Zablocka-Weyhermüller, посочено по-горе, точка 37 и Решение по дело Rüffler, точка 74).

- 88 В това отношение правителството на Обединеното кралство счита, че съществуват обективни съображения, позволяващи придобиването на правото на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания да бъде подчинено на условие за предшествашо присъствие на територията на компетентната държава членка. Всъщност националната правна уредба имала за цел да гарантира, от една страна, наличието на действителна непрекъсната връзка между тази държава членка и лицето, което получава обезщетението, и от друга страна, финансовото равновесие на националната система за национална сигурност.
- 89 Съдът вече е приел, че националният законодател с основание може да иска да се увери в съществуването на реална връзка между заявителя на обезщетение и компетентната държава членка (вж. в този смисъл Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 38 и Решение от 23 март 2004 г. по дело Collins, C-138/02, Rescueil, стр. I-2703, точка 67), както и да гарантира финансовото равновесие на националната система за социална сигурност (вж. в този смисъл Решение по дело Kohll, посочено по-горе, точка 41 и Решение по дело Petersen, посочено по-горе, точка 57).
- 90 Следователно преследваните от национална правна уредба като разглежданата в главното производство цели, насочени към установяване на реална връзка между заявителя за краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания и компетентната държава членка, както и към запазване на финансовото равновесие на националната система за социална сигурност, по принцип представляват легитимни цели, които могат да обосноват ограничения на правата на свободно движение и пребиваване, предвидени в член 21 ДФЕС.
- 91 Правителството на Обединеното кралство освен това изтъква, че условието за предшествашо присъствие на територията на компетентната държава членка е съразмерно с оглед на преследваната цел, доколкото изисква само кратък период на присъствие от общо 26 седмици. Освен това заявителят трябвало да е изпълнил това условие единствено към момента на подаване на заявлението. Това правителство също счита, че не съществува друг начин, позволяващ едновременно

да се установи наличието на достатъчна връзка с Обединеното кралство и да се защити цялостното функциониране на системата за социална сигурност.

- 92 При обстоятелства като тези по главното производство, при които придобиването на право на обезщетение, което има характер на обезщетение, независимо от вноски, не е подчинено на изисквания за осигурителни вноски, предоставянето от държава членка на такова обезщетение само след установяване наличието на реална връзка на заявителя с компетентната държава може да се приеме за легитимно.
- 93 В действителност наличието на такава връзка би могло да се провери именно чрез установяване на реалното присъствие на съответното лице на територията на тази държава членка в рамките на период с разумна продължителност.
- 94 В случая съгласно националната правна уредба условието за предшестващо присъствие на територията на компетентната държава членка означава, че за да отговаря на условията за получаване на краткосрочното обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания заявителят трябва да е присъствал в Обединеното кралство за период или периоди с обща продължителност от най-малко 26 седмици в рамките на 52-те седмици, непосредствено предхождащи датата на заявлението. Освен това съгласно член 16, параграф 6 от SSIBR и съгласно твърденията на правителството на Обединеното кралство достатъчно е това условие за предшестващо присъствие да е изпълнено към момента на подаване на заявлението.
- 95 Макар и да е вярно, че правилата за прилагане на това условие в действителност не изглеждат прекомерни, следва все пак да се отбележи, че посоченото условие разкрива прекалено абсолютен характер. Всъщност, като изисква определени периоди на предшестващо присъствие на територията на компетентната държава членка, условието за предшестващо присъствие неоснователно отдава по-голямо значение на обстоятелство, което невинаги е показателно за реалната и действителна степен на свързаност между заявителя за краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания и посочената държава членка, като изключва взимането предвид на каквито и да било други показателни в това отношение обстоятелства. По този начин то надхвърля

необходимото за постигането на преследваната цел (вж. по аналогия Решение по дело D'Hoор, посочено по-горе, точка 39).

- 96 Възщност не би могло да се изключи възможността наличието на такава връзка да се установи въз основа на други показателни в това отношение обстоятелства.
- 97 Такива обстоятелства биха могли да се открият, на първо място, в отношенията, които съществуват между заявителя и системата за социална сигурност на компетентната държава членка. Във връзка с това от акта за преюдициално запитване е видно, че въз основа на законодателството на Обединеното кралство жалбоподателката по главното производство вече получава помощ за издръжка на хора с увреждания.
- 98 Освен това от посочения акт е видно, че жалбоподателката по главното производство е кредитирана с национални осигурителни вноски в Обединеното кралство, които всяка седмица се добавят към националната ѝ осигурителна сметка.
- 99 Следователно г-жа Stewart вече е свързана по определен начин с разглежданата национална система за социална сигурност.
- 100 Други обстоятелства, годни да послужат като доказателство за наличието на реална връзка между заявителя и компетентната държава членка, могат, на второ място, да произтичат от семейния контекст, в който се намира заявителят. В делото по главното производство е безспорно, че г-жа Stewart, която поради увреждането си не е в състояние да извършва самостоятелно правни действия, остава зависима от родителите си, които се грижат за нея и я представляват. Както майката, така и бащата на г-жа Stewart получават пенсия за осигурителен стаж въз основа на законодателството на Обединеното кралство. Освен това,

преди да се пенсионира, бащата на г-жа Stewart е упражнявал професионална дейност в тази държава членка, а майка ѝ е получавала по-рано — отново въз основа на законодателството на същата държава членка — обезщетение при неработоспособност.

- 101 Накрая, жалбоподателката по главното производство, която е гражданка на Обединеното кралство, безспорно е прекарала съществена част от живота си в Обединеното кралство.
- 102 Следователно обстоятелствата, посочени в точки 97—101 от настоящото решение, изглежда биха могли да послужат като доказателство за наличието на реална и достатъчна връзка между жалбоподателката по главното производство и компетентната държава членка.
- 103 Предходните съображения могат да бъдат изтъкнати и по отношение на целта за гарантиране на финансовото равновесие на националната система за социална сигурност. Всъщност необходимостта да се установи реална и достатъчна връзка между заявителя и компетентната държава членка позволява на посочената държава да се увери, че икономическата тежест, свързана с изплащането на разглежданото в главното производство обезщетение, не е станала прекомерна.
- 104 Следователно национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която подчинява придобиването на правото на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания на условие за предшествашо присъствие на територията на компетентната държава членка, като изключва взимането предвид на каквито и да било други обстоятелства, позволяващи да се установи наличието на реална връзка между заявителя и тази държава членка, надхвърля необходимото за постигането на преследваната цел и следователно представлява необосновано ограничение на свободите, признати на всеки гражданин на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС.

По условието за присъствие към момента на подаване на заявлението

- 105 От акта за преюдициално запитване е видно, че заявлението на жалбоподателята по главното производство за получаване на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания е отхвърлено, тъй като към момента на подаването му тя не е присъствала на територията на страната. При тези обстоятелства, независимо че в съдържанието на третия въпрос не се споменава изрично това условие за присъствие, в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество с националните юрисдикции Съдът трябва да даде на запитващия съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран (вж. по-специално Решение от 17 юли 1997 г. по дело *Krüger*, C-334/95, *Recueil*, стр. I-4517, точка 22, Решение от 28 ноември 2000 г. по дело *Roquette Frères*, C-88/99, *Recueil*, стр. I-10465, точка 18 и Решение от 11 юли 2002 г. по дело *Marks & Spencer*, C-62/00, *Recueil*, стр. I-6325, точка 32).
- 106 В това отношение следва да се отбележи, че поради съображенията, изложени в точки 80—87 от настоящото решение, условието за присъствие на територията на компетентната държава членка към момента на подаване на заявлението представлява ограничение на свободите, признати на всеки гражданин на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС.
- 107 Такова ограничение е обосновано с оглед на правото на Съюза само ако то по-специално е годно да постигне легитимно преследваната от националното право цел.
- 108 Посоченото условие обаче не би могло да се квалифицира като средство, годно да постигне целите, посочени в точка 89 от настоящото решение. Всъщност фактът, че заявителят присъства на територията на компетентната държава членка при представяне на заявлението си за предоставяне на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, не позволява нито да се установи реална връзка между този заявител и компетентната държава членка, нито да се запази финансовото равновесие на националната система за социална сигурност.

- 109 Следователно условието, на което е подчинено придобиването на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания, за присъствие на територията на компетентната държава членка към момента на подаване на заявлението, представлява необосновано ограничение на свободите, признати на всеки гражданин на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС.
- 110 С оглед на гореизложеното на третия въпрос следва да се отговори по следния начин:
- член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71 не допуска държава членка да подчини предоставянето на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като разглежданото в главното производство на условие за обичайно пребиваване на заявителя на нейна територия;
 - член 21, параграф 1 ДФЕС не допуска държава членка да подчини предоставянето на такова обезщетение:
-
- на условие за предшестващо присъствие на заявителя на територията ѝ, като изключва взимането предвид на каквито и да било други обстоятелства, позволяващи да се установи наличието на реална връзка между заявителя и тази държава членка, и
 - на условие за присъствие на територията ѝ към момента на подаване на заявлението.

По съдебните разноски

- 111 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като разглежданото в делото по главното производство представлява обезщетение за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година, изменен с Регламент (ЕО) № 647/2005 на Европейския парламент и Съвета от 13 април 2005 година, ако е установено, че към датата на подаване на заявлението заявителят е засегнат от трайно или продължително увреждане.
- 2) Член 10, параграф 1, първа алинея от Регламент № 1408/71, изменен с Регламент № 647/2005, не допуска държава членка да подчини предоставянето на краткосрочно обезщетение при неработоспособност на млади хора с увреждания като разглежданото в главното производство на условие за обичайно пребиваване на заявителя на нейна територия.

Член 21, параграф 1 ДФЕС не допуска държава членка да подчини предоставянето на такова обезщетение:

- на условие за предшестващо присъствие на заявителя на територията ѝ, като изключва взимането предвид на каквито и да било други обстоятелства, позволяващи да се установи наличието на реална връзка между заявителя и тази държава членка, и**

- на условие за присъствие на територията ѝ към момента на подаване на заявлението.**

Подписи